

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

XIX. Quod sit Principium Quo Generationis Passivæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

scit ei congruere, ut vocantem non respuat. Et in eadem questione ita etiam loquitur. [Non tamen electio præcedit justificationem, sed electionem justificatio, nemo enim eligitur, nisi jam distans ab illo, qui rejicitur. Unde quod dictum est, qui elegit nos ante Mundi constitutionem, non video, quomodo sit dictum, nisi præscientiâ.]

90. Neque timendum est, ne hac ordinatione prædestinationis contradicatur S. Paulo, qui & ipse initium illius duxit à præscientiâ, ad Rom. 8. v. 29. inquit. [Quos præcivit, & prædestinavit, conformes fieri imaginis Filij, ut sit ipse primogenitus in multis Fratribus. Quos autem prædestinavit, hos & vocavit; & quos vocavit, hos & justificavit; quos autem justificavit, illos & glorificavit.] Sensus hujus gradationis est. Quos præcivit, esse cooperaturos his auxiliis, si ea haberent, illis ex misericordia, independentè à meritis absolutè prævisis. sed tantum ad modum causæ finalis se habentibus, destinavit dare hæc auxilia, ut per illa conformes fierent Imaginis Filij sui, iisdem cooperando: prout etiam S. Thomas 1. p. q. 23. a. 5. ad 1. ait. *quod usus gratiæ præcitus non est ratio collationis gratiæ, nisi secundum rationem causæ finalis, ut dictum est.* Scilicet in Corpore Articuli, ubi contra Pelagianos negavit, quod Deus in præmium det gratiam alicui, quia præcivit, eum bene usurum gratiâ: non tamen negavit, DEUM conditionatè præscire bonum usum gratiæ, hoc ipso, quod per decretum dandi gratiam, intenderit ejus absolutam existentiam, ut causam finalem absolutè ponendam: unde idem Angelicus Doctor 3. p. q. 1. a. 3. ad 4. expressè dicit: *Prædestinatio præsupponit præscientiam futurorum: non absolutam, hæc enim secundum S. D. q. 6. de veritate a. 1. est ipsa prædestinatio præsupponens dilectionem & electionem: ergo conditionatam ad ipsam dilectionem & electionem ad modum cognitionis directivæ prærequisitam.* Illos ergo, quos Deus conditionatè præcivit bene usuros gratiâ, illos prædestinavit per decretum dilectionis, & electionis ad gratiam auxiliantem, intentam propter bonum usum absolutè ponendum, & conditionatè prævisum; hujus autem prædestinationis ad gratiam effectus immediatus fuit executio, seu actualis collatio gratiæ, quæ est ipsa vocatio: & ideo dixit S. Paulus: *quos autem prædestinavit, hos & vocavit:* collationem gratiæ auxiliantis subsecuta est cooperatio, disponens hominem ad gratiam justificantem, tanquam ad effectum mediatum prædestinationis, & immediatum vocationis ac liberi arbitrij creati, juxta illud: *& quos vocavit, hos & justificavit.* Gratiam justificantem, & finaliter perseverantem excepit ultimus effectus prædestinationis, qui est, æterna gloria: *quos autem justificavit, illos & glorificavit.*

91. Atque ex his patet, quod licet æterna

gloria, gratia justificans, & merita sint ex libero arbitrio creaturæ, quia tamen originaliter sunt ex gratia auxiliante, cui cooperari in potestate arbitrij creati fuit, accipere autem potius illam gratiam, quam aliam, cui Deus conditionatè prævidit, non conjunctum iri bonum usum, in potestate arbitrij creati non fuit, sed quia hujus existentia solius prædestinationis gratuitæ fuit effectus, ideo nullum hominem posse adversus alterum gloriari propter prædestinationem, ut est electiva gratiæ; & propterea neque debere gloriari propter liberi arbitrij cooperationem subsecutam ex Beneficio merè gratuito: quia, ut inquit S. Thomas q. 23. a. 5. in C. *Id quod est per liberum arbitrium, est ex prædestinatione.* Unde immeritò supposuit Adversarius, Vanæ gloriationi à P. Haunoldo unice posse opponi indigentiam simultanei concursus Divini; cum potius opponat Unicum ac indivisibile decretum, quo Deus salvandis vult ex misericordia dare gloriam, & merita, & quidquid hominem promoveret ad salutem; inter quæ tamen non est prædeterminatio physica, sed auxilia indifferentia, conditionatè prævisa conjungenda cum cooperatione, & propter hanc, tamquam causam finalem absolutè ponendam, ex misericordia sine præcedentibus meritis à Deo electa. Neque tamen propter periculum vanæ gloriæ ex libera cooperatione orituræ, tollenda est libertas cooperandi, vel non cooperandi, ne falsificetur illud Ecclesiastici 3. v. 10. *Qui potuit transgredi, & non est transgressus, facere mala & non fecit.*

CONTROVERSIA XIX. PROCESSIONES DIVINÆ.

Quod sit Principium QUO Generationis Passivæ.

92. **N**ON rectè dixit adversarius, quod S. Thomas se (voluit dicere sententiam suam 1. dist. 7. q. 1. a. 2. traditam) retractaverit per posteriorem doctrinam 1. p. q. 41. a. 5. de principio ut quo generationis divinæ. Sed sicut una lex non abrogat alteram, quando ambæ conciliari possunt, sic nec sententia sententiam tanti Doctoris, quando ambæ conciliari possunt, id quod Adversarius in reverentiam sui Magistri debuisse per ingenij sui vires tentare cum P. Haunoldo. scilicet quia generatio Filij dicit productionem in similitudinem naturæ generantis, debuisset distinguere duo principia ut quo inadæquata, constituentia unum adæquatum: primum & quidem principale principium ut quo in recto importatum, est Natura divina, quatenus nimirum, ut S. D. priori loco inquit, *ab essentia egreditur aliquis actus, secundum quod essentia est Sapientia*, adeoque prout dicit ordinem ad operationem intellectivam. Dicitur autem hæc natura

D 2

ideo

ideo principium *ut quo*, quia est id, quo generans dicitur similis, seu quod est ratio formalis assimilandae, ut indicat S. D. his verbis in Summa: *Il- lud ergo est potentia generativa in aliquo generante, in quo genitum similatur generanti. Filius autem Dei similatur Patri genenti in natura divina*, quia autem hac assimilatio requirit etiam productionem, ideo necessarium est alterum principium *ut quo*, scilicet proxima vis productiva generationis passiva, quae debet esse realiter distincta à suo termino: hoc principium expressit S. D. his verbis in lib. sent. *Essentia secundum quod est ipsa Paternitas est principium hujus actus, qui est generare, non sicut agens, sed sicut quo agitur. Quando ergo deinde in Summa dixit S. D. Neque Paternitas potest intelligi, ut quo Pater generat, sed ut constituens personam generantis: alioqui Pater generaret Patrem. Sed id quo Pater generat, est Natura divina. Hac verba tantum intelligi voluit de principio *ut quo* similitudinis, quod non potest esse paternitas, ne Pater generet Patrem; non autem de principio *ut quo* productionis, hoc enim non potest esse natura, vel essentia. Juxta Concil. Later. relatum in Cap. Damnamus. de summa Trinitate, ubi Innocentius III. ait, quod neque sit generans, neque genita, neque procedens, ob defectum distinctionis realis, quae vel maxime requiritur ad principium Quo productionis, sicut identitas requiritur ad principium Quo similitudinis. Quae principia *ut quo* tandem S. D. loc. cit. in Summa in unum adequatum conjungit, dicens: *Ideo potentia generandi significat in recto naturam divinam, sed in obliquo relationem. Quo modo etiam Natura humana, & potentia generativa computatur unum principium. Quae itaque adversarius opponit contra P. Haunoldum, tantum probant Naturam esse principium quo similitudinis, quod P. Haunoldus n. 686. expressè concedit, (& propter hanc similitudinem Verbi ait, ipsum generari) non autem probant, Paternitatem non esse principium quod productionis, de quo ipse loquitur, & de quo rectè dixit, quod principium formale quo debeat à termino productionis realiter distingui. Videat ergo Adversarius, quam immeritò, ut P. Haunoldum posset impugnare, dixerit S. Thomam se retraxisse, adeoque ab initio errasse.**

CONTROVERSIA XX.

SVBSISTENTIA ABSOLVTA.

An talis detur prater Relativas in DEO.

23. **E**X mente S. Thomae, & rectissime dixit P. Haunoldus lib. 1. n. 668. Non dari in divinis unam communem seu absolutam Subsistentiam, sumendo Subsistentiam pro hypostasi,

prout à Concilijs. SS. PP. & Theologis communiter sumitur. Nam S. Thomas q. 40. a. 1. expressè ait. *Remota proprietate personalis per intellectus tollitur intellectus hypostasis. Et abstrahi totali abstractione proprietatibus, sola essentia, & non Persona remanent.* Pro cuius evidentia Advertendum est, per nomen Subsistentia magis genericè, & secundum etymologiam nominis acceptum à S. Thoma q. 9. de potentia a. 1. & seqq. designari principium, per quod natura fit per se, & non in alio existens, adeoque Subsistens; hoc autem principium esse ipsum principium individuationis, eò quod natura non Subsistat, nisi in singulari: quia ergo natura divina, & secundum S. Doctorem loc. cit. quaelibet Substantia spiritualis per se ipsam est individua, & immultiplicabilis, ideo in hoc sensu etiam est per se ipsam Subsistens, ac proinde est sui ipsius Subsistentia, & sic natura divina non fit Subsistens per relativas personalitates, sed potius istae sunt Subsistentes, & acquirunt singularem ac individualement naturam per ipsam naturam divinam cum ipsius realiter identificatam. Sumendo tamen Subsistentiam pro hypostasi, quae in Subsistentijs intellectibus speciali nomine vocatur persona, non sufficit ad rationem Subsistentiae, esse prae dictum immultiplicabile, sed debet etiam esse prae dictum incommunicabile, & distinctivum unius Subsistentiae singularis ab alia. Unde S. D. cit. q. 4. in C. ad quaestionem, *Utrum hoc nomen personae divinae significet relativum, vel aliquid absolutum*, his verbis sole clarioribus respondet. [Dicoendum est, quod hoc nomen Persona communiter sumpta nihil aliud significat, quam Subsistentiam individualement naturae continentem Substantia individua, id est, NB. incommunicabilem, & ab aliis distinctam, tam Dei, quam hominis, quam Angeli oportet, quod Persona divina significet Subsistentiam distinctam in natura divina, sicut persona humana significat Subsistentiam distinctam in natura humana; & haec est formalis significatio tam personae divinae, quam humanae.] Et paulò post: [Distinctum verò incommunicabile in natura divina NB. non potest esse nisi relatio: quia omne absolutum est commune, & indistinctum in divinis.]

94. Atque ita S. D. toto hoc Articulo instituto probat, & contra 18. objectiones confirmat, nomen personae non esse aliquid metaphysice absolutum; unde in articulo sequenti ad 13. designat etiam disparitatem, quare in creatis id quod est Subsistentia in primo sensu accepta, jam etiam sit hypostasis vel persona, non autem in divinis, quia nimirum repugnat eandem individualement naturam creatam esse communem realiter distinctis, prout eadem natura divina est per identitatem communis realiter distinctis personis: verba S. Doctores sunt